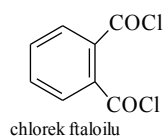
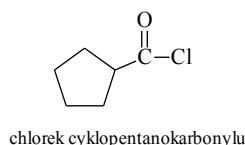
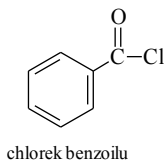
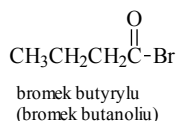
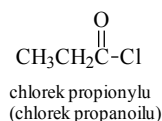
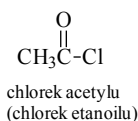

13. POCHODNE KWASÓW KARBOKSYLOWYCH

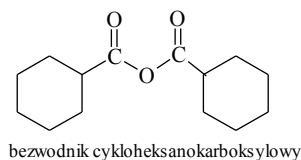
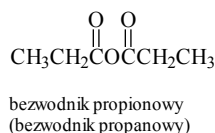
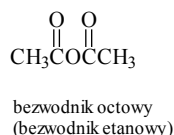
13.1. Halogenki acylowe

Pochodne kwasów karboksylowych, w których grupa hydroksylowa jest zastąpiona fluorowcem (najczęściej jest to chlor) nazywa się podając nazwę fluorowca (np. chlorek) przed nazwą grupy acylowej (patrz poprzedni podrozdział).

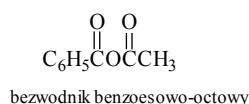
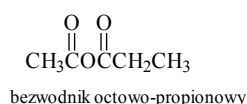

13.2. Bezwodniki kwasowe

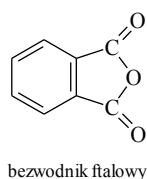
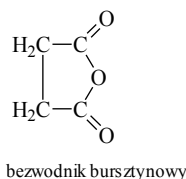
13.2.1. Symetryczne bezwodniki kwasów karboksylowych nazywa się zastępując słowo **kwas** słowem **bezwodnik**.

13.2.2. Bezwodniki mieszane (zbudowane z reszt dwóch różnych kwasów monokarboksylowych) nazywa się wymieniając po słowie „bezwodnik” nazwy kwasów w kolejności alfabetycznej i oddzielając je łącznikiem.

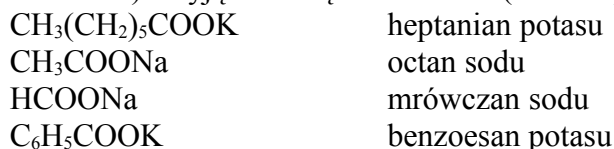

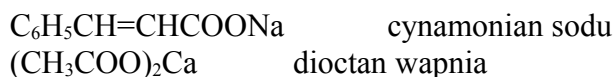
13.2.3. Bezwodniki cykliczne kwasów dikarboksylowych nazywa się tak samo, jak bezwodniki kwasów acyklicznych (lub jako układy heterocykliczne).

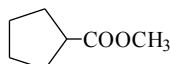
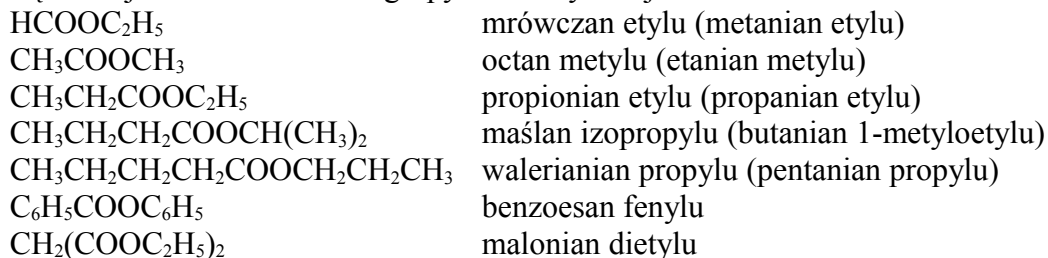
13.3. Sole i estry kwasów karboksylowych

13.3.1. Obojętne sole kwasów karboksylowych nazywa się wymieniając nazwę anionu karboksylanowego oraz nazwę kationu. Nazwy anionów powstałych po odjęciu protonu od grupy COOH tworzy się zamieniając w nazwie kwasu końcówkę **-owy** na końcówkę **-an** (lub **-ian** (po literze n)). Wyjątkami są: **mrówczan** (HCOO^-) i **maślan** ($\text{C}_3\text{H}_7\text{COO}^-$).

13.3.2. Obojętne estry kwasów karboksylowych nazywa w ten sam sposób, jak odpowiadające im sole z tym, że zamiast nazwy kationu wymienia się nazwę grupy alkilowej, aryłowej, itd., z którą połączona jest z atomem tlenu grupy karboksylowej.

cyklopentanokarboksylan metylu

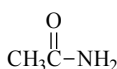
13.4. Amidy kwasowe

13.4.1. Nazwy monoacylowych pochodnych amoniaku o ogólnej budowie RCONH_2 tworzy się:

- zmieniając przyrostek **-oil** lub **-yl** w nazwie (zwyczajowej lub systematycznej) acyklicznej grupy acylowej na przyrostek **-amid** lub
- zmieniając przyrostek **-karboksylowy** w nazwie kwasu na przyrostek **-karboksamid**.

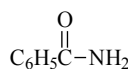
formamid

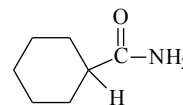
acetamid

heksanoamid

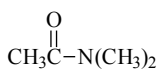
benzamid

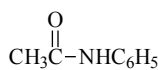
cykloheksanokarboksamid

13.4.2. *N*-Podstawione amidy nazywa się:

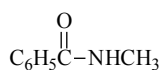
- wymieniając na początku nazwy amidu nazwy podstawników,
- traktując grupę acylową jako *N*-podstawnik odpowiedniej aminy.

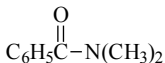
a) *N,N*-dimetyloacetamid
b) *N*-acetylodimetyloamina

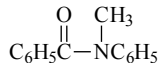
N-fenyloacetamid
N-acetyloanilina
(**acetanilid**)

N-metylobenzamid
N-benzoilodimetyloamina

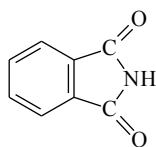

a) *N,N*-dimetylobenzamid
b) *N*-benzoilodimetyloamina

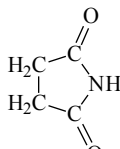

N-fenylo-*N*-metylobenzamid
N-benzoilo-*N*-metyloanilina

13.5. **Cykliczne imidy** (pochodne kwasów dikarboksylowych):

ftalimid

sukcynoimid